

Odgovornost mentorjev in specializantov

Tina Šapec, univ. dipl. prav.

Vodja oddelka za podiplomsko usposabljanje,
licence in register zdravnikov

Ljubljana, 20. november 2015

Obligacijski zakonik

- Načelo prepovedi povzročanja škode-
neminem laedere-vsak se mora vzdržati
ravnanja, s katerim utegne drugemu
povzročiti škodo, če pa škodo povzroči, jo
mora povrniti. Obveznost zdravnika je v
tem, da bo vložil skrb, ki jo njegova stroka
zahteva, da bo bolnik okreval, za zdravje pa
ne jamči.

Obligacijski zakonik

- **Načelo skrbnosti ali diligence**-vsebuje različne pravne standarde (dober gospodarstvenik/gospodar/strokovnjak), s katerimi se v konkretnih obligacijskih razmerjih presojuje ravnanja udeležencev. Omenjeni standardi pa se uporabljajo tudi pri presoji krivdnega ravnanja povzročitelja škode, natančneje, z njim se ugotavlja krivdna oblika malomarnosti.

Obligacijski zakonik

Za zdravstvene delavce velja še strožje merilo skrbnosti - **skrbnost dobrega strokovnjaka**. Kot pripadniki poklicne skupine morajo pri opravljanju zdravstvene dejavnosti ravnati po pravilih stroke in po običajih.

Podlage za odgovornost

- (1) Kdor povzroči drugemu škodo, jo je dolžan povrniti, če ne dokaže, da je škoda nastala brez njegove krivde. **SUBJEKTIVNA/KRIVDNA ODGOVORNOST** (z obrnjenim dokaznim bremenom)-milejša oblika odgovornosti
- (2) Za škodo od stvari ali dejavnosti, iz katerih izvira večja škodna nevarnost za okolico, se odgovarja ne glede na krivdo. **OBJEKTIVNA ODGOVORNOST**-strožja oblika odgovornosti

Odgovornost mentorja

Odgovornost mentorja za delo specializanta ureja Zakon o zdravniški službi, ki v 20. členu določa: "Zdravniki specializanti smejo opravljati zdravniško službo, za katero specializirajo, le pod vodstvom in z odgovornostjo mentorja.

Ne glede na prejšnji odstavek lahko specializant med specializacijo samostojno opravlja tista dela in storitve, za katere je pridobil ustrezno znanje, izkušnje in veščine, kar s podpisom potrdi mentor na listu specializanta. Specializant je odgovoren za opravljanje teh del in storitev."

Odgovornost specializanta

Pravilnik o vrstah vsebini in poteku specializacij zdravnikov, pa v 38. členu določa odgovornost specializantov:

“Specializant lahko v času specializacije samostojno opravlja tista dela in storitve, za katere je usposobljen z dotlej pridobljeno formalno izobrazbo (zaključen študij s strokovnim izpitom, opravljen sekundarijat, opravljena druga specializacija), druge storitve s področja sedanje specializacije pa le po pisnem pooblastilu ali pod neposrednim nadzorom mentorja.

Odgovornost specializanta

Ne glede na prejšnji odstavek lahko specializant med specializacijo samostojno opravlja tista dela in storitve, za katere je pridobil ustrezno znanje, izkušnje in veščine, kar s podpisom potrdi mentor na listu specializanta. Specializant je odgovoren za opravljanje teh del in storitev.

Odgovornost mentorja - specializanta

5. člen **Kodeksa medicinske etike in deontologije** pravi:

"Zdravnik je pri opravljanju svojega poklica v mejah svoje strokovne usposobljenosti samostojen in neodvisen ter za svoje delo odgovoren pred svojo vestjo, bolnikom in družbo."

Odgovornost mentorja - specializanta

7. člen Kodeksa pa:

"Zdravnik ni upravičen začeti s postopki, za katere nima ustreznih izkušenj. Izjema so le nujni posegi pri poškodbah in boleznih, ki neposredno ogrožajo življenje bolnika"

Odgovornost mentorja - specializanta

- I. Zdravnik, ki je opravil strokovni izpit in je vpisan v register, sme **skrbeti za bolnike/paciente pod nadzorom zdravnika specialista**.

- II. V kolikor pa se želi vključiti v **opravljanje dežurne službe**, pa:
 1. mora predhodno šestkrat dežurati pod nadzorstvom specialista;
 2. v ustanovi, kjer bo opravljal dežurno službo, morajo interno preveriti njegovo

Odgovornost mentorja - specializanta

znanje iz tistega področja urgentnih stanj, ki so najbolj pogosta v dežurni službi, ki jo bo opravljal; izmed treh članov komisije morata vsaj dva izpraševalca redno opravljati delo v času dežurstva in izpolnjevati pogoje za imenovanje za glavnega mentorja;

3. izpitna komisija izdelava pisni zapisnik preizkusa in izda potrdilo o usposobljenosti za opravljanje dežurne službe, na podlagi

Odgovornost mentorja - specializanta

katerega se izdelava predlog za dežuranje vodstvu ustanove;

- 4. v času opravljanja dežurne službe mora ustanova določiti nadzornega zdravnika - specialista za konzultacijo. Ta mora zdravniku ves čas opravljanja dežurne službe omogočati posvetovanje. Dežurnemu zdravniku se določi mentorja.
- III. Zdravnik lahko, pod nadzorom specialista, dela tudi v ambulanti.